REV. YURKIWSKY,
804 McKENZIE AVE.,
FORT FRANCES, ONT.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

СІЧЕНЬ

1950

ЧИСЛО 1

FOREWORD

For the Ukrainian Women's Organization of Canada, December 31, 1949, marks the close of fifteen successful years of activity. This month, the Ukrainian Women's Organization takes pride in presenting the first edition of the Woman's World", formerly appearing as a woman's page in the New Pathway, a Ukrainian semi-weekly published in Winnipeg.

The Ukrainian Women's Organization began its work with only a small number of members. This sister organization of the Ukrainian National Federation of Canada originated in Winnipeg; later branches in Saskatoon, Toronto and Edmonton followed. The First Convention was called in 1934 at Saskatoon and a constitution was drafted. The following chief aims were adopted:

i. To foster and promote Ukrainian culture and traditions.

ii. To acquaint members, and Ukrainian Canadian women in general, with Canadian culture, with the Canadian way of life, and with activities in the community; ultimately—to develop a better Canadian citizenship.

iii. To establish courses in sewing, home economics, child welfare, and also to publish books and pamphlets useful and interesting to women.

iv. To establish and aid humanitarian organizations (such as the Canadian Red Cross, Help the Children's Fund, Ukrainian Canadian Relief Fund, Ukrainian Canadian Gold Cross, etc.).

iv. To bring up Ukrainian youth to be worthy Canadian citizens as well as good Ukrainians.

After the convention of 1934, the organization grew rapidly, and at the end of fifteen years it had branches throughout the Dominion.

The members in their local branches took part in meetings, lectures, debates, concerts, plays, bazaars, and festivals, and organized such activities as sewing circles, and Easter egg painting. They contributed their work, money, and clothing to the Canadian Red Cross, sent parcels to soldiers overseas in World War II, planned and prepared special dinners for the armed services in Canada, and participated in tag days and other community activities.

Besides supporting the Canadian war effort, the Ukrainian Women's Organization also aided the Ukrainian liberation movement by moral and and material support.

It sent food and clothing to Displaced Persons in Europe, and upon their arrival in Canada the organization helped, and is still helping these new Canadians to grow accustomed to the Canadian life.

The members of the Ukrainian Women's Organization joined the Consumers Association, and in 1948 the Dominion Executive of the U.W.O. became a member of the Canadian National Council of Women.

The Ukrainian Women's Organization is non-partisan and non-sectarian. It is based on Christian morals and ethics.

We hope that this, and the following issues of "Woman's World", will prove to be a source of interest to Ukrainian Canadian women, and Canadian women as a whole; we believe that "Woman's World" will assist in the realization of the aims and ambitions of the Ukrainian Women's Organization in the interests of Ukrainian women.

На Переломі Століття

Цей день прийшов — такий сильний і величний своїм змістом: ПЕРШОГО СІЧНЯ, 1950 РОКУ.

Скільки ховається за цей датою таємничого та невідомого. Виринає минуле й пережите.

З цією датою ми вступаємо в другу половину 20-го століття, якого перша половина була така жорстока й немилосердна до українського народу. Що буде далі? Що нас чекає? Війна чи мир? Щастя та добробут, — чи горе та смерть? Невідомо. Це тайна 1950-го року і років наступних . . .

Але не покладаймося на невідому долю.

Кожний і кожна з нас мусить виробити в собі вміння сприймати події активно. Не лишатися стороннім глядачем, а по змозі впливати на хід тої чи іншої події. Треба виробляти в собі і в своїх дітях людей творчої волі, які активно кермують своїм життям і самі виковують свою власну долю.

З долі одиниць складається доля і цілого народу.

Історія знає приклади, коли цілі країни і народи втратили свої позиції на світовому форумі, крім економічних причин, ще й тому, що активну діяльність та боротьбу за поліпшення свого становища замінювали на пасивне сприймання життя, —як напр. стародавній Рим та Греція.

Отже, створення вольової, творчої людини забезпечує поступ цілої нації.

Перед нами, як перед Організацією Українок Канади, є високі і відповідальні завдання. Ми прямували й прямуємо до наших цілей і ніякі перешкоди не здержать нас на шляху до їх досягнення.

Вернімося 20 років назад і переглянымо той шлях, яким ми простували, як Організація Українок Канади.

Почалось це із малої групи українських дівчат, які приїхали сюди після 1-ї Світової Війни. Велика сила їх національної свідомості, потреба допомоги Батьківщині — о'бєднало їх в одну цілість, в зорганізовану групу, яка приняла назву "Жіноче Товариство ім. Ольги Басарабової". Цей перший почин дало свідоме українське жіноцтво у Вінніпеґу, жертвенно працюючи спільно із Українською Стрілецькою Громадою, яка скаладалася із ветеранів Української Армії рр. 1918-1920. Ідеї, які вони виголошували, ширилися по Канаді і сприяли поглибленню національної свідомості серед українського населення. Таким способом створювалися дальші жіночі товариства під тою самою назвою в ріжних місцевостях Канади.

Приходить 1934 рік. На Краєвому Зїзді УНО в Саскатуні в місяці липні всі ці товариства об'єдналися в одну організацію під назвою "Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової". Вони вибирають Центральну Управу на Канаду і продовжують ще з більшим запалом свою працю. Організація росте, засновуються нові відділи, повстають нові пляни, які поступово здійснюютьс. Нові потреби Батьківщини, з якої вони приїхали, додають ще більше енергії до діяльности. В періоді збройної боротьби Карпатської України — величезні суми висилаються на поміч Карпатським Січовикам. По другій Світовій Війні висилалися денно десятки пакунків з харчами й одежою для тих, що осталися без стріхи над головою і без засобів до життя. Споваджено до Канади величезну кількість українців, яким присвячено велику опіку в першому часі прибуття. Це все, і ще багато більше зроблено руками українського жіноцтва, членок Організації Українок Канади.

В 1949 році закінчено період 15-тилітньої діяльности ОУК, з роком 1950 наступає нова фаза дальшої діяльности.

Вступаючи в цей новий відтинок часу, ми розпочинаємо його із випуском 1-го числа "ЖІНОЧОГО СВІТУ", українського жіночого місячника, якого предтечею була сторінка в "Новому Шляхові" під тою самою назвою. Ця сторінка так само переступила 15-тилітнє своє існування, продовженням її буде тепер жіночий журнал, один із тих небагатьох журналів, які до до тепер виходять.

Із збільшенням наших завдань, із пожвавленням нашої діяльности виникає потреба створити ширшу пресу, де мали б місце статті, присвячені питанням педаґоґіки, медичні, мистецькі, нариси про нашу історію та культуру, та де б рішалися сучасні актуальні проблеми, що цікавлять наших жінок.

Ми не хочемо сказати, що наші перші числа будуть виглядати цілком так, як ми собі бажали би. Можливі деякі недотягнення, будуть слабі місця, які в процесі праці ми сподіваємося виправити.

Хоча наш журнал виходить із рамени Організації Українок Канади, ми закликаємо все свідоме українське жіноцтво Канади та інших країн, де розсіяні українські жінки, підтримати наш почин, читати та розповсюджувати "ЖІНОЧИЙ СВІТ" та співпрацювати з нами, дописуючи до нашого журналу.

Метою "ЖІНОЧОГО СВІТУ" є обслуговувати українських жінок, які хочуть виховувати нове покоління українців в дусі національної свідомости, які хочуть спільно двигати вперед українську культуру.

Особливого значіння набирає це питання у нас в Канаді, — де скупчена така велика кількість українців і де є всі можливості для розвитку українського життя, як одної із рівних собі етнічних груп населення Канади.

Ми прагнемо до того, щоб відповідна частка української культури ввійшла до канадійської збірної мозаїки.

Також одним із головних наших обовязків є говорити із сторінок нашого журналу до жінок всього світу, а зокрема до наших канадійських співгромадянок, правду про долю українського народу, про його завзяту боротьбу проти новітнього антихриста та про ролю України у змаганню двох світів.

Багато завдань лежить перед нами.

Не будьмо ж сторонніми глядачами, берімося до творчої, активної дії!

Ми кличемо Вас в наші організовані ряди для спільної праці!

Знимка вгорі: Віфлеєм. Знимка праворуч (ст. 3): Церква у Віфлеємі, де народився Ісус Христос.

ПОДІЇ В СВІТІ

Що несе нам майбутнє? Це одвічне питання виникає з підкресленою зацікавленістю, коли наближається черговий прихід Нового Року.

Під цим оглядом особливо визначним моментом є прихід 1950 року, коли раптом наше "сьогодні" переноситься вже в другу половину століття.

Події, що відбуваються на нашій старенькій земній кулі неухильно ведуть світ до третьої світової війни.

Інтереси окремих держав і цілих коаліційних об'єднань заплуталися остаточно в такий вузол протиріч, що розвязати його інакше не можливо.

В центрі уваги політичного світу в останній час знаходяться Балкани та Китай. Події в Китаї, що опинився вже фактично цілий під недвозначним тиском червоного чобота — заповідають, що і цей терен через якійсь час перетвориться на арену боротьби з насильником. Так само, як це має місце в сателітних державах, що вже досить спробували московської опіки.

Облуда комуністичних гасел розвіюється тяжким і кривавим шляхом, але народи, що переходять цей хрестний шлях — наново своїх помилок вже не повторять.

Про це красномовно говорять визвольні рухи на Балканах та самий факт остаточного розриву Тіта з Комінформом. Ця найважливіша подія останніх місяців порушила політичну рівновагу у "холодній війні". Через це тепер Совіти за всяку ціну намагаються зміцнити своє положення в сатилітних державах.

Рух в Югославії за незалежність від московської опіки, знайшов свої відгуки і в інших сатилітних державах: Чехії, Польщі, Альбанії і навіть на теренах самої "тюрми народів".

Недарма провадиться низка процесів у Польщі, Чехії, Угорщині та Болгарії на яких головним обвинуваченням висувається "тітоїзм". Так засуджено Кострова разом з іншими провідними болгарськими комуністами. Їм закинуто, як це звичайно практикується в Совітах, змову з чужоземними аґентами для повалення теперішнього болгарського уряду, та перетворення Болгарії в спільника тітовської Югославії.

Похід на церкву в сателітних державах є нічим іншим, як випробуваним методом знищити вільну думку, помимо світської — і в церковній сфері. Ряди мучеників із духівництва поповнюються все новими жертвами. Далекі місцевості Уралу та Сибір вже не перший рік є місцем смерти засланих священиків та інших духовних осіб. Знищуючи всіх "інакодумаючих", Совіти в той же час обсаджують державні пости "своїми людьми", — призначення совітського маршала Рокосовського командантом польської армії, совітського ґенерала Черепанова — шефом болгарської армії.

Чималим ударом для комуністичних елементів є перемога консервативної партії в Новій Зеландії, де останніх чотирнадцять років вела перед т. зв. робітнича партія. У зв'язку з цим в зовнішній та внутрішній політиці Австралії відбулися значні зміни, зокрема Австралійський Уряд якнайтісніше включається до співробітництва з Сполученими Державами та Коммонвелтом в цілому.

Комуністичні байки, що ще недавно захоплювали наївних слухачів по обох сторонах океану, — тепер починають сприйматися в іншому світлі, до чого у великій мірі спричинився гіркий досвід сателітних держав. Масові втечі з країн совітського "раю" є найбільш переконливим доказом для тих, що ще й досі були засліплені комуністичними гаслами.

Кампанія совітської преси проти Америки, викликана арештуванням совітського шпигуна Ґубічева, та низка репресій проти американських представників та кореспондентів, спричинилися до остаточного викриття того, що робиться за залізною заслоною. Американські кореспонденти, які тепер покинули Совіти, розкривають совітську дійсність перед американським світом. І що для нас особливо важливе — американці мають нагоду дізнатися про це від своїх же власних людей, які є безпосередніми свідками совітської дійсности.

До недавна пасивне ставлення до проблем Росії змінюється на виразний антисовітський курс.

Земна куля, розділена на двоє і чи в ближчий час, чи пізніше, остаточний зудар між двома світами є неминучий.

Н.С.

Е. СИТНИК

Моя Перша Коляда в Канаді в 1928 р.

(Вініпеґ, Манітоба)

Зима, завіяло дороги, вітер сильний та морозний. Серед цього морозу ходить від хати до хати горстка людей. Це гурток бувших українських Стрільців та кілька жінок і дівчат ходять колядувати на дім українських інвалідів та політичних в'язнів. Всі ми недавно прибулі по першій світовій війні до Канади. Колядувати ми ходили для найвищої цілі, для тих, що здоровя своє віддали в боротьбі за волю свого народу та стали за нього нещасними каліками. Горе тих нещасних жертв українських змагань відчули й зрозуміли ті, що з ними разом змагались за волю нашого народу — українські військовики. Недолю цих інвалідів відчув і наш гурток новоприбулих, дівчат і жінок, на поміч їм ми і пішли колядувати.

Зайшли в першу хату, де вустріли нас двоє стареньких людей — бабуся та дідусь. В хаті, хоч убого, але чистенько і привітно.

— Христос Раждається! — привітали ми стареньких. — Чи дозволите заколядувати на будову дому для українських інвалідів та політичних вязнів?

— Колядуйте, діти, колядуйте. Ми вже чули й читали, як ці наші каліки бідують там на нашій батьківщині.

— Так, дуже бідують. Вони пишуть нам, щоб ми їм допомогли коштами збудувати дім-притулок із варстатом праці для них.

— Ой, дай вам Боже здоров'я, що не забуваєте за них бідних!

Ми заколядували "Бог Предвічний", — дивимось, а старенькі втирають сльози. Дідусь сягає до кишені за калиткою, виймає з неї 3 доляри і дає їх нам дрожачою рукою. Бабуся щось шпортає, шукає у своїй торбинці, витягає ще два доляри, додає кажучи:

— І від мене прийміть старечу лепту, може хоч на сорочку буде для дитини якогось каліки.

Подякували стареньким та й вийшли.

— Добрий початок дали нам старенькі!— радіємо.

В другу хату заходимо. Тут уже інакше. Хата богата, за столом повно гостей, деякі з них вже в доброму гуморі.

"Тут ми певно ліпше придбаємо"— подумали ми.

Чи позволите нам заколядувати на українських інвалідів і політичних в'язнів?

—Що то таке "гінваліди"? Ми не знаємо і про таких не чули, — кинута відповідь на підпитку.

Ми пояснюємо.

— Ну, та вже коли в такий мороз прийшли, то колядуйте.

Заколядували. А господар, з ласки своєї дав аж 25 центів!

— Може ваші гості щось хочуть пожертвувати? — питаємо.

Гості поглянули один на другого, якось ніяково стало, а господар дому каже:

— Вже доста вам дав! Не бадеруйте мені гостей, вони прийшли поїсти — попити і забавитись, а не журитись про когось там!

Тяжкі думи нас огорнули, коли ми вийшли з цієї хати. Невже є ще такі українці? І чи не найбільше якраз таких?

Перед нами третя українська хата. Заходимо. Тут гамірно і весело йде забава. З нашим приходом все притихло.

— Чи можемо заколядувати? — питаємо.

— А на яку церкву колядуєте?

— Не на церкву, а на українських політичних вязнів і бідних інвалідів колядуємо, — пояснюємо.

— Ми в політику не бавимося. Ми церковні люди, ходимо лише до церкви та Богу молимося, а політикою хай пани журяться!...

Мусимо ще раз розяснити докладно і по годині виходимо із жертвою 75 центів, — для тих, що здоровля своє віддали за нас усіх.

В четвертій хаті застаємо вже свідомих громадян. Повідомляємо про ціль нашої коляди. На це господиня вічливо запрошує колядувати. Тут з охотою ми починаємо "У Вифлиємі стала новина". Дуже гарна коляда, а ціль ще краща.

По скінченню коляди обізвалося кілька задоволених голосів.

— Справді, чомусь до тепер у нас так водилось, що ми звикли лише про своє власне життя дбати, — а про Рідний Край забули, — промовила з гурту гостей якась старша жінка, — але за те ви, молоді люди, що недавно до Канади прибули, видвигнете потреби нашої України, і збудете нас, старших, до праці для Неї.

По цих словах дала та жінка від себе 5 долярів, а за нею посипались і від других пожертви. Зібравши з цієї хати 18 долярів, ми з великою радістю і з великим захопленням пішли дальше колядувати.

Колядували ми кілька днів під ряд, не зважаючи на неуспіхи та прикрі пригоди, які нас зустрічали. Пригадується, як одна жінка, втомившись ходженням від хати до хати, відбилася від нас і мало не замерзла на дорозі. Багато спогадів снується з цих моментів, та на жаль, переважно прикрі і нерадісні. Але ми не підупадали на дусі. Вперто добивалися свого, щоб хоч таким способом допомогти українським військовикам, яким відібрана воля або здоров'я.

Проф. О. КОШИЦЬ

На Новий Рік

УРИВОК ІЗ СПОМИНІВ

...Завтра вже Новий Рік. Вчора звечора довго не спали, бо Явдоха Приймина ворожила сестрам на картах, а сьогодня, тільки почало на світ благословитись, прийшло знадвору пять хлопчиків-посипальників і йдуть в нашу їдальню, де сплю я і старший брат Федько, як у власну хату та починають на весь голос: "На щастя, на здоровля, на Новий Рік. Роди Боже жито-пшеницю й усяку пашницю, а нам паляницю!". Холодне, як лід, зерно молотить нас по головах, по обличчю, летить під ковдру й утворює нам щось подібне до "прокрустового ложа". А холоду нанесли повну хату. З їдальні ідуть вони далі, і в кожній кімнаті теж саме. З далекої кімнати чуємо, як верещать наші сестри, ховаючись під ковдри. Але це їх день і їхнє право! Нарешті вертаються в їдальню і починають повним голосом: "Василева мати пішла щедрувати", а потім: "Ой, посеред бору береза стояла". Потім одержують гроші, паляницю, четвертину сала й зникають. В кімнатах треба підтирати підлоги й палити в грубах, бо холод, як у псярні . . . Між тим вікна посіріли, далі почервоніли, потім поясніли, тіні в углах розплились, і в хату увійшов білий день. Вже чутно, як батько ходить по залі й голосно читає молитву, готовиться до Служби Божої, чутно, як встають старші брати і їхні товариші, що приїхали до нас гостювати; чутно, як прийшов сторож Петро за ключами від церкви, а далі трохи згодом в повітрі раннього ранку задзвеніло "Бам!" — благовістя — на Службу Божу.

Треба вставати і нам, бо я ж співаю сопраном, а Федько альтом. Сьогодня ж весь хор в повнім зборі — "Новий Рік". Швиденько умиваємось ледяною водою, яка в міднім тазу здається ще холоднішою, одягаємось і "натще серця" біжимо до церкви. (В нашім домі до Служби Божої не вільно було навіть шклянки чаю випити). На дворі мороз спирає нам дух, а ноги самі біжать через садок (так скорше), — хоч до церкви, як то кажуть, "рукою подати". Треба входити з головних дверей, бо сходи на хори біля "бабинця". Людей в церкві густо, як снопів в стіжку, і ми, працюючи руками й плечима, добираємось нарешті до входових дерей, одірвавши в плащі нижні ґудзики. Нарешті вже й сходи на хори. Високі, майже прямовісні, всі заквітчані дітьми. З великою обережністю й трудом лізимо на хори. З хор все видно, як на долоні. Передо мною горять великі павуки в кожній бані. Підо мною внизу від дверей до крилоса море жіночих хусток — це баби й старші жінки. Далі дівчатка й жінки з дітьми аж до вівтаря. В правім притворі діди, а спереду статечне жіноцтво...

Високий, на п'ять поверхів іконостас закриває вівтар до самої верхньої бані, а у відчинені царські двері б'є соняшне проміння, в якому в хвилях блакитного диму стоїть біля престолу мій батько, з білою бородою до пояса, в білих шовкових ризах, гаптованих золотом, сріблом та ясними шовками. Цілком подібний на Бога Саваофата, який коронує Богородицю на запрестольнім образі . . .

(Закінчення із ст. 6)

З цього часу задержалась у мене в памяті пожертва одного поважного громадянина і його пророчі слова, які він вимовив, даючи нам чека на 25 долярів.

— Був і я колись діяльний, працював в громадських організаціїх тяжко, днями й ночами. Не щадив для них своїх тяжко запрацьованих грошей. Алє, коли побачив що праця моя і гріш остаються тільки в цьому вузькому колі, а для загальної, великої справи не приносять ніякої користи, я усунувся від усього і рішив вже на ніякі цілі нічого не давати. Але ціль вашої коляди мене зворушила дуже глибоко. Я бачу, як ви з посвятою віддалися допомогти тим, які своє життя віддали за Україну і за нас усіх. Прошу, прийміть і мою жертву, а Бог хай вас благословить, молоді люди і вашу велику Ідею — поміч Рідному Краєві. Ця Ідея напевно знайде відгомін по цілій Канаді, лише треба вам для цього щиро попрацювати та зорганізуватися.

Глибоко нам запали в серця його слова. Були вони сказані щиро і стільки правди крилося в них, що ми пізніше переконалися, бо . . .

Друге Різдво нас застало вже зорганізованих в рядах Української Стрілецької Громади і в рядах Українського Жіночого Товариства, яке потім змінило свою назву в Організацію Українок Канади.

Доля нашої поневоленої Батьківщини і добро українців в Канаді були і все є у нас на серці, і для цих цілей працюємо ми по змозі сил наших в рядах нашої організації. Наша організація від того часу стало зростає і набирає міці. Кожна наша членка працює із великою посвятою.

В щасливу годину сказав свої побажання цей громадянин!

Наша велика ідея зєднала нас усіх — по цілій Канаді!

БОГДАН ЛЕПКИЙ

НА СВЯТИЙ ВЕЧІР

Смеркається. Ослизлий день
Між мурами конає.
В печі червоний блис огень,
А в сінях вітер грає.

Той тихий і сумний настрій
Несе мене світами,
І я лечу на крилах мрій
До батька і до мами.

Сніжок паде, як срібний пух,
Мороз малює квіти,
Накритий стіл, в куті дідух,
Пустують в сіні діти.

Знайшли собі свистун горіх
І свищуть в перегони;
Лящить в ушах діточий сміх.
З дзвіниці дзвонять дзвони.

Гей скільки то минуло літ!
А я так добре чую
Кожухів шелест, скрип чобіт,
І щиру пісню тую.

Далекий світ, великий час,
Пливуть літа рікою,
А я все памятаю вас,
Як йдете з колядою.

Ще нині чую, як Юрко
Співає "Бог Предвічний",
Як сопраном пищить Федько,
Басом реве Зарічний.

Скрипливий наболілий спів,
Такий, як хлопські груди,
Та хто його раз зрозумів,
До смети не забуде.

Далекий світ, далекий час,
Пливуть літа рікою.
Гей! Що чувати там у вас?
Чи йдете з колядою?

Чи ще живе Федір, Юрко,
І мій сусід Зарічний?
Чи й нині як колись, давно,
Співають "Бог Предвічний"!

Чи й нині мерехтять зірки
Над хатою старою....
Гей, краю мій, не знаєш ти
Як тужу за тобою!

ЗИМА

**В зимовій тиші
Стоять смереки,
Мов королівни
З країв далеких...**

**Снують довкола
Сніжинки білі,
Торкають землю
Легкі, несміливі.**

ІЛЛЯ КИРІЯК

СВЯТИЙ ВЕЧІР

(Уривок з повісти "Сини Землі")

-- Сьогодні навіть худібка більш весела як колинебудь, -- говорила Єлена з побожною міною на лиці, набираючи в миску солодкої пшениці, куті, для Воркуна, щоб він поніс до стайні і дав покушати її волам та корові, щоб і вони знали, що в людей сьогодні велике свято.

Та й сказати правду, в Воркуна в хаті благодать Божа сіяла. Десь коло п'ятої години Єлена мала вже все готове до вечері, та й всі вони готові вже були починати це велике свято. Вимиті, вбрані в білі святочні сорочки, кожне з них заглядало по хаті, чи не зісталося ще щось незроблене, або не на тому місці, де воно повинно стояти; Єлена обчисляла миски, чи матиме для всіх страв, і брала по одній - витираючи - відложувала на бік, щоб готові були; дівчата поправляли постіль і зложені одна на одну подушки, вбрані у вишиті пішви, та й собі одна по одній поправляли то стяжки, то цятки, то волосся, то одежу; а Корнило із Павлом клінчали на колінах на лавиці коло вікна й зазирали на дуже дрантивими хмарами покрите небо, щоб вечірню зірку на ньому знайти та й перемовлялися, що більше щасливим той буде, хто перший завважає її, ну й за цим щастям перегони робили, заговорювали один одного, щоб ніби увагу відвернути на щось інше.

Аж нарешті задзвонив Корнило радісним голосом: -- Зірка мамо! Зірка тату, ізза хмари вийшла, -- та зо втіхи й радости обняв Павла з любови великої й малощо обидва з лавиці не попадали.

-- Тихонько діти, бо гріх такий крик справляти сьогодні, — говорила тихонько Єлена, накладаючи страви на сіном і білою скатертю накритий стіл. А Вовкун засвітив свічку жовту, воскову, встромив її в поставичок маленький і поставив на верх трьох хлібів круглих, що Єлена поставила серед стола. І тихо стало в хаті, тихенько так, що чути було, як кожне з них дише. Малий Корнило, припершись плечима до лавиці, водив очима то за мамою, то за батьком, як вони побожно й спокійно приготовлялися до вечері. Мама його таке гарне лице мала тепер, що він малощо міг видержати, щоб не скочити й не обняти її за шию та й не обцілувати її своїми діточими устами. Вся її доброта, вся її щирість малювалися усміхом на її лиці, та на її запашних устах. А батько його з поважно веселим лицем наложував горіючих вугликів на маленьку мищищину. На тоті вуглики кинув він кілька цяток ладану пахучого тоді, коли вже всі страви були на столі.

І перехристився він і почав псальму п'ядесяту з пам'яти говорити й кадило пахуче понад столом три рази носити. Та й по хаті попід образи, по кутах, коло печі, а потім і на двір вийшов і хату довкола обійшов та й до стайні із молитвою святою й кадилом запашним зайшов. А в хаті молилися діти впавши на коліна й зложивши набожно руки, а Єлена з глибини свого серця, притишеним голосом на колінах посилала свої молитви до Бога, до Народженого Христа-Спасителя й благала щастя й здоровля для своїх дітей, та й для всіх своїх рідних, що там далеко за морем осталися. І важилось в неї в душі, мов малії діти на дошці, утіха й смуток, що на згадку рідні з'явилися. І дві перлові сльози покотилися по її лиці, але вона скоро спрятала їх, б'ючи поклони.

— Христос Родився — сказав Воркун, як вернувся із надвіря. Він поставив мисчину на стіл, щоб запах розносився по хаті, засадив дітей поза стіл, а сам, як пан-господар, край стола сів. І набрав він трішки пшениці в ложку й вінчувати став: -- Із Різдвом Христовим та й з колядою вінчую я вас, тебе моя подруго й вас мої діти любі, щастям і здоровлям, щоб ми всі ції свята щасливо п ережили й других у здоров'ю діждали. Щоб Ісус, Дитятко малеє, благословив нас і нашу худібку через цілий рік щоб ні злого, ні лихого нещастя в нас ні видати, ні чувати. -- І кинув він тії набрані в ложці зерна пшениці під стелю на знак кращого бажання на гарний урожай і по цім всі до їди взялися.

На яснім сонці
Горять перлисто,
І степять кипим
Пухкий, сріблистий.

Мороз на вікнах
Кладе мережки,
І тонуть ноги
В пісових стежках.

НІНА ГАРКУШЕНКО

"Христос Раждається"

Вуйко Іван і Влодко були на стійці. Властиво кажучи, Іван не був Влодкові жадним вуйком, але приблудному хлопцеві, без роду -- племени хотілося мати хоч би якусь родину. І так і пішло -- вуйко Іван та вуйко Іван. І всі хлопці в чоті також і собі стали називати Івана вуйком. Іван на це мовчки погоджувався. Полюбив малого, що пристав до них, лісових хлопців.

Ще німці, як палили за партизантку села, замордували Влодкових родичів. А Іван сам покинув родину та пішов у ліс, кликало його прагнення помсти, сильнішої і тепер від болючих спогадів про малого синка.

-- Ой, і холодно ж, вуйку, бігме пальців не чую... — промимрив, розбиваючи морозну тишу, Влодко.

-- І чого це на Різдво найбільший мороз вдаряє?

Іван глузливо засміявся:

-- Як тобі, хлопче, не вигідно в лісі, то йди до села, та спробуй польських марципан та ще присипаних червоним мачком, що його з "родіни" товариші попривозили...

Влодко тяжко зітхнув. Добрий, та милий вуйко Іван, але сказано -- козак, не любить нарікань, видно треба мовчки терти задубілі пальці.

Іванові стало шкода хлопця. Тепер на селі колядувати збираються, хрещеним вечерю розносять, а це мале й голодне і холодне, і хто зна, як із харчами буде. Сказав чотний підтягнути пояси ще на кілька днів.

-- Слухай но, хлопче, -- промовив Іван півголосом, хоча небезпеки чекати звідкись було трудно, -- бачиш онде на небі найясніша зірка. Як Христос рождався, то така ж зірка, тільки багато ясніша, появилася на небі і вказувала шлях до печері, де лежав новонароджений Ісус. Люди дивувалися і питали один одного, що це сталося, яке чудо? І прийшли до нього поклонитися бідні пастухи, що пасли вівці на полі, і прийшли до нього поклонитися царі землі із дарами найбагатшими, бо знали, що прийшов могутніший від них. А потім розійшлися по світу і казали людям: "Христос Раждається, Славіте!" І люди раділи, і радісна вістка пішла із краю в край...

-- Христос Раждається... -- пошепки повторив Влодко.

Мороз витиснув сльози на очах, і хлопцеві здавалося, що довгі, стрільчасті проміння, як золоті стежечки розбігаються у всі боки від зірки.

-- А знаєте, вуйку, -- раптом впевнено сказав Влодко, -- це ж і є та сама зірка, що вказувала шлях і царям і пастухам, а тепер може вона вказує шлях нам...

-- Ми знаємо наш шлях, хлопче! -- твердо сказав Іван.

Урочиста тиша морозної ночі і власне оповідання зворушили і його, лісового вовка, загартованого в суворих повстанчих боях. Пригадалася тепла хата і затишний Свят-Вечір минувших безповоротно років. "А Ганну з малим певно на Сибір вивезли" -- майнула думка.

-- Прокляті! -- голосно сказав у морозний простір Іван. — Чекайте но! — І раптом напружено стиснув кріса. В кількох десятках кроків перед ними щось тріснуло. Прикипіли до місця, стискаючи на поготові кріса.

-- Гляньте там, між деревами і полем... сіпнув його Влодко.

І дійсно в прозорому світлі зірок кілька зігнутих постатей перебігало від куща до куща.

-- Баби!... -- від здивування опустив до низу кріса Іван.

,Обидва бачили виразно селянські свитки і за винуті великими хустками голови жінок, що крадучися, бігли назад в напрямку до села. Озираючися і тримаючися на поготівлі, Іван і Влодко рушили між кущі.

Щось велике темне лежало на галявині між кущами. Довкола нього були сліди кількох людей. Завмерли на кілька хвилин, поїдаючи очима темряву ночі, -- мертвий, -- живий?

Підкралися зовсім близько. Вдарив в обличчя несподівано запах свіжого хліба.

На синьому снігу лежало кілька великих клунків, зверху білів шматок паперу. Великі, незграбні літери, виведені невмілою рукою, розбігалися перед очима:

"ДЛЯ ТИХ, ХТО В ЛІСІ. ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!", прочитав в дріжачому світлі зірок Іван.

Радісні личка дітей показують, як мило їм самим постаратися, щоб прикраси на ялинку були зроблені власними силами. Яка може бути більша насолода із Різдвяних Свят!

ІРЕНА ВІЛЬДЕ

Злочин Д-ра Комарівського

Коли Оксана побачила вперше цей дім, ніби голубник, і ту стежечку, що викочувалася десь з його дна, ніби почеплена десь там на стіні, подумала:

— Якби я мешкала в цьому дімку, то щоранку відпроваджувала б Юрія до ліса, ген аж поза пасовисько . . . Якби . . .

Це було зовсім щиро: хатка-голубник із стежечкою, ніби на стіні, подобалася їй зразу більше, як сам суджений.

Хоч молодий лісничий мав плечі широкі й міцні, як камяна плита, лице з жаром сонця й подихом ліса, і "минуле". Оксана ніколи не хотіла чути його історій. Зрештою зовсім зрозуміло: коли він ще так далеко був в її думках, що воліла його мешкання, як його самого, ці справи її не цікавили. Коли ж прийшла любов (та підступна, що цілими місяцями потрапить кружляти коло брами серця, причаєна, аж раптом підчас одного заходу, чи сходу сонця застукає у браму), Оксана свідомо — не хотіла ні про що згадувати, що було перед нею.

Хіба ж не вибрав собі Юрій її? Хіба не любить її, не добре їм із собою так, що інколи думає з усією побожністю своєї молодої душі:

— Боже, Боже, які мене ще удари ждуть у житті за це щастя?

Коли звірюється із своїх побоювань Юрієві, він ніби хоче полаяти її, але вона бачить, який він щасливий.

І зараз першого тижня після шлюбу (Юрій дістав тиждень відпустки на їх вінчання) проводила чоловіка ген поза пасовисько. Зовсім не з вдячності, що мешкає в цій хаті, як пані. Зовсім не тому. Від цього проходу гострою травою й муравлиськами (цей прохід просто руйнував черевики) скорочувався день: дополудне ставало маленьке, що можна було його в жменю сховати, а пополудне саме заганяло сонце за обрії.

Тепер вони минули кладку й пасовисько мерехтіло перед ними темінню ліса, де ждали вже Юрія рубачі. Раптом, якби її штовхнув хтось у лікоть, Оксана зняла руку чоловіка з своїх плечей. Лісничий нахилив голову, ніби хотів запитати, що сталося, але доглянувши спокійну поставу жінки, підвів голову й усміхнувся: напроти них ішла учителька з села, Оля Клеванюк.

— Ти мій птаху полохливий, — шепнув разом із леготом вітру, що надгуляв звідкись з ліса, жінці до вуха.

Вона ще встигла відповісти:

— Зовсім не полохливий твій "птах". . . але трохи такту треба мати . . . Я з панною Олею дуже мало заприязнена . . .

Оля Клеванюк, присадкувата, здорова, смуглява, як молодий грибок, була вже перед ними.

— Ви куди? — загородила по фамілійному дорогу молодому подружжю.

— Відводжу свого чоловіка в "ліси-дебри", — хотіла підхопити той сам тон Оксана.

Оля заговорила до Юрія з очима на Оксані:

— Як добре, що пан лісничий має вже жінку . . . Пять літ мусів цю дорогу робити день-у-день одинцем . . . Так, ви вже пять літ на цій посаді, чи так?

Юрій обняв жінку за рамена й засміявся ситим, певним своєї перемоги сміхом:

— Не завсігди сам, панно Олечко . . . Не завсігди . . . Часом, ану пригадайте собі . . . і ви були ласкаві підійти зо мною кілька кроків . . .

Юрій зажартував собі. Він любив такі несподівані жарти. Оксані лише стало ніяково, що Ольга від того жарту спаленіла аж під брови. Навіть не засоромлена, а скорше сердита якась. Вона зараз попрощалася з ними й пішла своєю дорогою.

І враз із цим відлетів і гарний настрій з серця молодої жінки.

Подивилася скосом на широкі, розгонисті рамена свого чоловіка, ніби лише створені на те, щоб непокоїти жінок, і подумала:

— Чому, ніби чому цей жарт Юрія не міг мати правди за свою основу? Пять літ прожити разом в одному селі . . . так близько ліса і його спокус . . . і такі молоді обидвоє . . . до того Оля . . . цей здоровий грибок може подобатись . . . Ніби чому? . . .

Боялася осмішити себе (Юрій однаково сильно вміє любити, як і глузувати) безпідставним, таким чисто "жіночим", як він сказав би, підозрінням, тому замість запитати, ствердила свою постанову:

— Я вертаюсь вже до хати, Юрчику . . .

Лісничий аж кинувся:

— Що за нерозумна, ані трохи розумна думка, дитино? . . . Ні, рішуче ні . . . власне сьогодні підеш зі мною аж на зруб . . . Ти в сандаликах? От бачиш, то добре . . . Я покінчу скоріше з рубачами, як ти будеш зі мною, й повернемось полониною додому. Добре?

Вона подумала (і водночас призналa, що це таке нерозумне, що аж ображає її чоловіка): Якби він не мав якогось грішка на своєму сумлінні з Олею, то не налягав би так, щоб я йшла аж на зруб. Бо ж рідко коли аж туди його відводжу . . .

— Ні, я таки вернуся додому і ти не потребуватимеш спішитися з лісу . . .

— Оксано, чому ти така сьогодні? . . . Донько, що **сталося?**

Але їй хотілося конечно покарати його за той жарт з Олею:

— Ну, будь здоров, я вже йду . . .

Він не відізвався. По тіні бачила, що стоїть на тому самому місці й дивиться за нею.

Досада розтанула в серці, як кришталики снігу в теплій руці:

— Трохи похопний хлопчисько, але любить свою дурненьку жінку . . . любить . . . любить . . . І вона рішила привітати його на полудне цілим серцем.

II.

Юрій вийшов аж під верх, що примилювався до самих хмар, і щойно тоді оглянувся поза себе. Дві точки, як два зайчики, котилися по блискучій від промінів сонця блясі долини.

Оксану може б навіть звідси пізнав був по білій суконці й писаній, як крило метелика, хустині на плечах. Витер піт з чола й пігнав думками за обидвома жінками.

По серцю віяло чимсь пахучим від самої свідомости, що Ольга ще по сьогоднішній день памятає його. Не брав ніколи поважно її симпатії, не тратив ніколи голови задля неї, навіть для принагідної любки, а проте було щось у ній, у цих смуглявих, як літо, так зима руках, у тих куцих, твердих ногах, що його хвилювало. І тому може сьогодні мило, що вона ще його памятає. Ах, що ще хтось про нього памятає поза Оксаною . . . Хоч Оксана . . . І ні звідси ні звідти надлетіло питання, яке досі ніколи не чіплялося його: чому властиво волів Оксану від Олі? Чому ця анемічна квітка з оранжереї замість цього твердого, тугого листка? Чому?

Доглянув робітників на зрубі та порізаний голий обрій і подумав, що цей рік догіднійший від попередніх. Відкинув голову і пропустив наперед груди: вбирав у себе природу, як земля воду в посушні дні. Розмахнувся рукою по траві: була тепла, аж вогкава. І знову надкотилося питання: чому властиво Оксана?

Засміявся трохи не в голос: зовсім просто. Боже, як просто і зрозуміло! Прецінь він, Юрій, любить Оксану! І ніби щойно віднайшов ключ від загадки свого щастя: підсвиснув від напливу радости і приспішив крок, сорочка і так уже була зовсім прилипла до плечей.

Почувся молодим, аж зухвалим, і таким щасливим, що аж сам собі здивувався. Постановив собі: вернутися сьогодні скоріше, як звичайно, на обід.

Робітники вкорочували життя величезній смереці: підрубували сокирами з одного боку, щоб надпиливши, повалити її на землю без життя. Доглянувши лісничого, попідводили голови, що було рівнозачне з привітом.

Старий Боцманюк підморгнув до лісничого:

— Це вже третя сьогодні . . .

— Уважайте лише, на який бік паде . . . — це була звичайна осторога "з уряду", бо дерева падало тут кожного літа більше, як Юрій і його люди мали досвіду, і — ще ніколи, бодай від часу, як старий Боцманюк був при зрубі, не траплялося нещасливого випадку.

Боцманюк крикнув:

— На бік! — і смереку почали вже надпилювати. Юрій став собі збоку й дивився. Подібно любуємося вибухом великої пожежі чи наглим виливом ріки; таке уподобання приємно лоскоче наші первісні інстинкти, ті інстинкти, до яких серед інших обставин соромилися б признатися.

Смерека заскрипіла, захвилювала своїм верхом і почала хилитись на один бік.

— На бік!! — крикнув ще раз Боцманюк, і всі відскочили, як сполошені мухи.

Смерека ще раз заскрипіла і з шумом повалилася на землю. Рубачі збіглися, як ловці до своєї здобичі. Вона лежала на землі, як птаха з розпростертими крильми.

Нараз хтось крикнув:

— Лісничий лежить! ! !

Кільканадцять пар ніг і рук кинулося до місця, де побіч сухого відломку смереки лежав лісничий. Впоперек чола й носа виднівся темночервоний шрам.

(Продовження буде).

НЕНСИ ГАДЖЕС

Пані Ненси Гаджес була рекомендована урядом Британської Колюмбії як промовець від провінційного Сойму. Таке відзначення не трапилося ані одній жінці в Британській Імперії. Ненси Гаджес народилася в Англії, студіювала в Королівському Коледжі на Університеті в Лондоні. Приїхала до Канади 1912, а до Вікторії в 1917 році. З 1941 року є членкою Ліберальної Партії у Вікторії й рівночасно виконує функції, як голова Ліберальних Жінок на Канаду.

Весняний Промінь
Для Наших Дітей

Любі діти

І вам з Новим Роком на наші Різдвяні Свята приносимо несподіванку: замість дитячого куточка в Новому Шляхові — для вас випускаємо "Весняний Промінь". Шануйте і любіть його, і хай він вам освітлює і загріває вашу життєву дорогу. Ви, діти, ви є наша весна. Коли я вас бачу, як ви гуртками вибігаєте, сміючись із школи, мені все нагадуються весняні зграї ластівок, що своїм щебетом наповняють повітря.

Цей "Весняний Промінь" — є майже, як журнальчик для вас, ви можете його відокремити від журналу і заховати в свою бібліотеку. Тепер ви тут прочитаєте більше казочок, віршиків і оповідань. Вже ми можемо для вас випускати куточок "На дозвіллі", де будуть загадки, ребуси, ломиголовки. А розв'язки ми будемо поміщати, коли ви нам їх пришлете.

Бажаю вам щасливо й радісно відсвяткувати Різдво й зустріти Новий Рік.

Ваша редакторка

Н. М.

ДІД МОРОЗ

Старенький, сивий Дід Мороз ціле літо не вилазив. Жив у високих, високих горах, на самому вершку у великій печері. Там він стеріг свої величезні багатства, які щороку на Різдво розносив чемним дітям. Аж ось у листопаді, надокучило сидіти йому самому. Захотілося глянути по світу Божому, — по степах безкраїх, по лісах густих, по річках, по озерах, по селах. І спустився Дід Мороз з гір в долину. А тому, що ще боявся сонечка, то й вийшов перший раз вночі. Походив, поблукав, тай вернувся в печеру, втомився на перший раз.

Та одного дня таки постановив собі, що мусить вибратися на довшу подорож. Різдво вже близько — треба ж до діточок заглянути. А їх же багато, багато . . .

Іде Дід Мороз, усміхається. Де не ступить — там все мерзне, а річки й озера аж кригою беруться. Звірятка й пташички маленькі всі ховаються: мишки, їжачки, вивірки, синички, червоногрудки . . .

Іде Дід Мороз, дмухає, всміхається, — вже і сонечко не всилі його перемогти вже й Дніпро вкрився грубою кригою. А Дід Мороз обходить села та міста, заглядає в кожне віконечко, де є діти. Приглядається, чи чемні, чи слухаються тата й мами, чи добре вчаться, чи між собою не сваряться, чи не ледачі . . .

В яке віконечко подивиться — розмальовує його зірками, квітками, візерунками різними хрустальними. Дійшов так аж до Києва, у кожне віконечко заглядаючи. А в Києві, то вже мав найбільше роботи. Місто бо це найбільше в Україні, найкраще на цілий світ. Довго-довго ходив там Дід Мороз. Коли вже розглянув добре всіх дітей, щепнув Гнатка за вушко, Оленку за носика і побіг якнайшвидше в ліс до зайчиків. Ьрибіг і плеснув в долоні:

— Зайчики - побігайчики, сірі хвостики, довгі вушка! Беріть санчата, вивозьте з моїх печер подарунки для дітей, рубайте найкращі ялинки в лісі! Накладайте на саночки — поїдем дітям подарунки на Різдво роздавати!

І побігли зайчики, поскакали. Насклададали в мішки забавки. Всім добрим українським дітям. Ялинки повбирали в срібні й золоті зірки й цукерки, начепили кольорові свічечки тай — поїхали . . . Дід Мороз попереду, а за ним зайчики-побігайчики із саночками . . .

Вже й Святвечірній день прийшов. В хаті прибрано, діти викупані. Мама напекла, наварила аж дванадцять страв Святвечірніх, а як сонечко пішло спати, вибігли діти на двір першу зірку шукати. Перша Оля побачила — ткнула пальчиком у небо:

— Ось вона! Ось та зірка вже вийшла!

І побігли всі мов зграя в хату.

— Тату, мамо! Є вже зірка!

Помолившись, посідали за стіл. Не встигли підняти ложки до уст, як застукав хтось у віконечко. Схопився Тараско двері відчиняти.

Аж гульк — Дід Мороз стоїть, усміхається. Ялинку в руках тримає засвічену. Таку світлу, таку гарну й радісну. І так лісом запахло в хаті зразу. А за Дідом Морозом два зайчики сіренькі несуть великий, здоровенний мішок.

Привітався Дід Мороз. Спитав тата й маму:

— А чи тут живуть Тараско й Оленка та Оля маленька? Чи чемні вони та слухняні? Чи добре вчаться? Чи вміють читати й писати по нашому? Чи віршики знають?

— Так, тут! тут живуть. Чемні вони дуже, а читати й писати осьде Оленка знає, а віршики то вже й Тараско вміє! Просимо, просимо, заходьте до хати!

Поставив Дід Мороз ялинку, а зайчики висипали всі подаруночки з мішка. Прямо під ялинку. Тай каже Дід Мороз до тата:

—Роздайте кожному, подарунки є всі надписані. А я мушу йти, не можу я бути в теплій хаті. Тай роботи я маю дуже багато. Ще багато дітей на мене чекає. Мушу всім в цей вечір порозвозити подарунки. За рік до побачення!

Оленка побігла, хотіла цукерочок, горішків, пиріжечків — гостинця Діду Морозу й зайчикам дати — та він вже пішов...

Пішов по всіх селах, по всіх містах, дарунки розвозить, ялинки роздає, а зайчики йому помагають.

Що ж було в тих пакуночках? — І поїзд, що сам бігає, і ляля, що очі зачиняє, і песик і коник і книжечки і кубики, і чого тільки не приніс Дід Мороз під Ялинку-

От такий то Дід Мороз!

Л. ПОЛТАВА

ЗОЛОТІ СЕРЕЖЕЧКИ*)

По стежечці - мережечці
Васипько ішов.
Золоті сережечки
На стежечці знайшов.

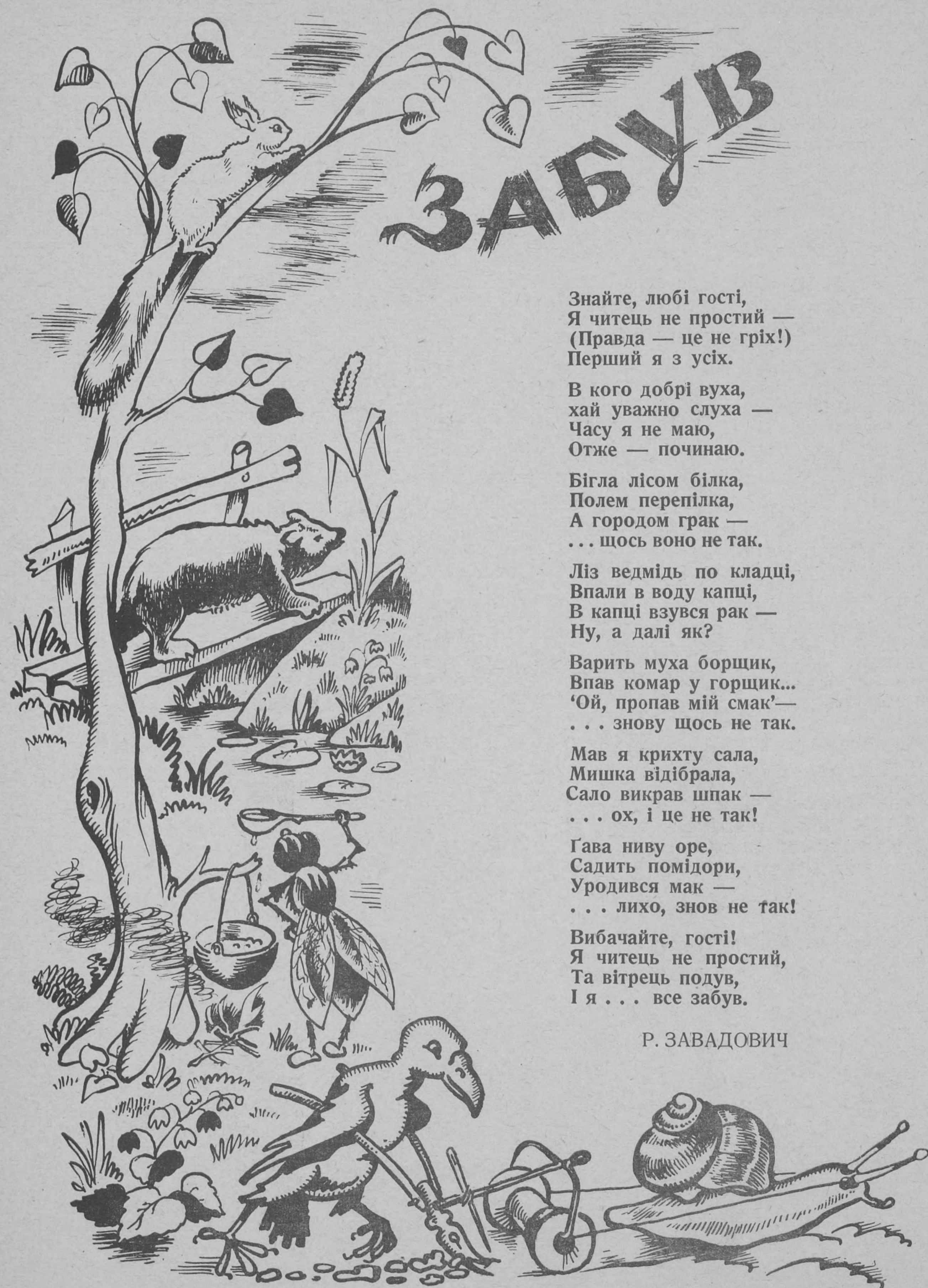
"Сестро - сестричко,
Перепепичко,
Матимеш сережечки
Гарні, невепичкі!"

По стежечці - мережечці
Васипько побіг,
Золоті сережечки
Упустив до ніг.

"Сестро - сестричко,
Перепепичко,
Згубипися сережечки
Гарні, невепичкі!"

*) Кульчики.

ЗАБУВ

Знайте, любі гості,
Я читець не простий —
(Правда — це не гріх!)
Перший я з усіх.

В кого добрі вуха,
хай уважно слуха —
Часу я не маю,
Отже — починаю.

Бігла лісом білка,
Полем перепілка,
А городом грак —
. . . щось воно не так.

Ліз ведмідь по кладці,
Впали в воду капці,
В капці взувся рак —
Ну, а далі як?

Варить муха борщик,
Впав комар у горщик...
'Ой, пропав мій смак'—
. . . знову щось не так.

Мав я крихту сала,
Мишка відібрала,
Сало викрав шпак —
. . . ох, і це не так!

Ґава ниву оре,
Садить помідори,
Уродився мак —
. . . лихо, знов не так!

Вибачайте, гості!
Я читець не простий,
Та вітрець подув,
І я . . . все забув.

Р. ЗАВАДОВИЧ

ІВАН ФРАНКО

ЛИСИЧКА І РАК

Зустріла Лисичка Рака. Стала та й дивиться, як він помаленьку лізе. А далі давай насміхатися.

— Ну, та й швидкий же ти, нема що й казати. Справжній рак-неборак. А скажи мені, Раче-небораче, чи то правда, що тебе по дріжджі послали, а ти аж через рік з дріжджами прийшов, та й ті посеред хати розілляв?

— Може коли й правда була, — каже Рак, — а тепер дуже на брехню схоже.

— Овва- То ти тепер прудкіший став?

— Прудкіший чи не прудкіший, а тобі глузувати не дозволю. Коли хочеш знати, який я прудкий, то давай поб'ємося об заклад, що я швидше до того пенька добіжу від тебе.

— Що? Що? Що? — здивувалася Лисичка. — Ти хотів би зо мною навпередки бігати?

..— Не тільки побіжу, а хоч ти на один скок спереду ставай, то я швидше тебе на місці буду, — мовить Рак.

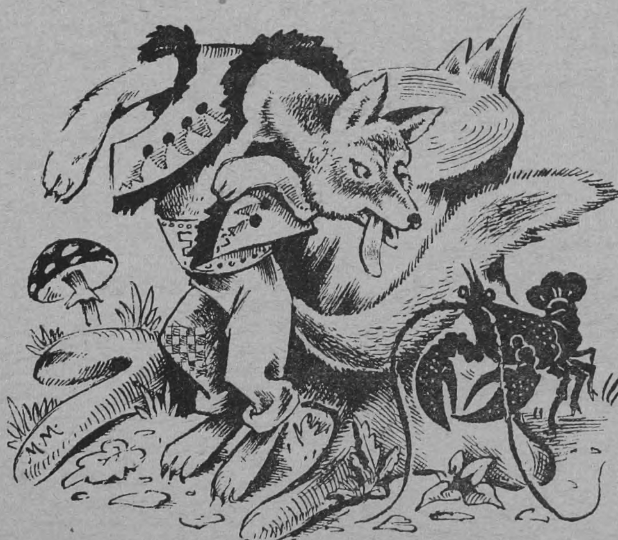
Побились вони об заклад. Стала Лисичка на один скок сперед Рака, а Рак учепиться їй кліщами за хвіст. Рушила Лисичка, біжить щодуху, аж курява здіймається. Добігла до пенька та й кличе:

— А де ти, Раче?

Нічого не чути.

— Ну, Раче, де ти там? — ще раз кличе Лисичка та й обернулася хвостом до пенька.

— Та осьде я. Давно вже жду, аж трохи далі за пеньок забіг.

ЗАЙЧИК НА МОРОЗІ

Сидить зайчик на морозі,
А мороз аж тисне,
Воно ж бідне зайчинятко,
Навіть ані писне.

Лапки, вушка задубіли,
В жилах кров холоне,
Воно ж бідне зайчинятко
Тільки тихо стогне.

Ось лісок. Там рух, пожива
В лісовій громаді.
Так би й скокнув, та як можна! —
"Вова" на заваді.

Весь труситься, щулив ушка,
Не дріма — лиш око.
Мерзне бідне зайчинятко
В полі одиноко.

НА ДОЗВІЛЛІ

Розсипанка

На — на — на — сна — пре — дій —
вес — шла — яс — кра — мно — на
цвіт — теп — то — ла.

Уложи початок твору Івана Франка.

Математична ломиголовка.

Стояв стовп 20 ярдів високий. По ньому ліз вгору слимак в цей спосіб, що днем підлазив 2 ярди, а ніччю спадав 1 ярд до низу За скільки днів виліз він на вершок стовпа?

Визитівки.

1. Е. Тучиль.

2 .О. Шкляр.

Загадка-жарт

Чим більше надбирай, тим більше буде, а чим більше докладай, тим менше буде.

Загадки.

1) Ріжуть мене, вяжуть мене, б'ють без упину, перейду вогонь і воду, а кінець мій ніж й зуби.
2) Без обручів без дна, повна бочка вина
3) Не їсть, не п'є, а ходить і б'є.

Д-р П. МАЦЕНКО

Із Української Музичної Культури

З РЕФЕРАТУ ДО Т-ВА АЛЬФА ОМЕҐИ, 8-го ЛЮТОГО, 1949.

Українська музика, як і музика кожного народу, появилася тоді, коли людина вийшла з первісного діточого стану й почала свідомо спостерігати оточення-природу, собі подібних та свої "почування переформовувати в системи вищого порядку".

Гипотез про повстання музики багато. Ними займатись не будемо. Кожний нарід залежить від оточення, яке спричинюється до витвору особистості, що усталює тип людини із певною скалею почувань та своєрідним реаґуванням на них.

Як давно живе український нарід на своїй землі, тяжко сказати. Перші сліди людського життя на Україні сягають на яких 12 тисяч років до народження Христа. Десь коло 4-3 тисячеліття перед Христом на Україну через Малу Азію, Балкани й Кавказ із сучасного Іраку приходить новий нарід і приносить з собою більш усталені й досконалі форми життя. Цей нарід приносить з собою культуру пшениці, свої традиції, віру й спів. Цей нарід археологи назвали *трипільцями*, а саму культутру — *трипільською.*

Для історії культури українського народу та його музики ця доба надзвичайно важлива. В цю добу, як твердять визначні дослідники, оформився обряд весілля — очевидно із співом, повстали пісні — щедрівки, колядки, веснянки, купальські.

Як вже згадано, український нарід мабуть походить з того народу, який заселив нашу землю кілька тисяч років перед Христом. Він прийшов з певною культурою й продовжував її на новій землі, приймаючи, чи абсорбуючи все догідне при зустрічі з новими народами. Коли будемо студіювати наші звичаї, вірування аж до термінів певних явищ, спостережемо велику спорідненість їх з ідентичними звичаями народів, які заселювали сучасний Ірак. Коли візьмемо під розгляд музику гіндусів, старшу перську, вірменську й грузинську, знайдемо в них багато спільного з нашою піснею та обрядовістю. Це все може бути доведене точними прикладами й приведе нас до заключення, що наша пісенна культура надзвичайно стара та що в своїй підставі вона в першу чергу своєрідна, українська й носить на собі відбитку спорідження з творчістю народів арійського пня, а цим самим є далека від творчости т. зв. "братнього народу" (московського).

Українська народня пісня є великим документом, зрілости народу. Пісні — обрядові, історичні, побутові, релігійні й моралістичні — це драбина зросту й піднесення народу, золоті скрижалі українського народу, це історія народу.

Майже одночасно із заселенням нашої землі українцями, приходять на Україну різні кочові народи. Вони товклись певний час по українських степах, аж їх витискали звідтам інші номади. Всі ці народи напевно щось лишали по собі й це можна віднайти й у народніх піснях.

Десь коло 1-го тисячліття перед Христом феникійців, які створили перед тим свої колонії у гирлах українських рік, починають витісняти греки. З Греції прибувають на українські землі купці, мистці, жерці. Вони засновують міста-республики, зв'язують цілий край сіткою торовельних пунктів і доріг і несуть у нарід здобутки свого ґенія.

В VI столітті на побережжі Чорного моря із сполуки трипільського (українського) та грецького елементів виростає нова праукраїнська культура *понтійська*. Тоді повстає могутня імперія "Босфорське Царство", що живе й розвивається яких 800-1000 років. Впливи тих часів на український нарід великі. Дальші мандруючі народи, які переливалися через українські землі, лишали по собі згарища від міст і осель, але напевно лишались від них спогади і в обрядових діях та піснях народу. Так приходимо до великої доби, від якої сучасне людство рахує роки, це — народження Христа, а з ним і народження християнства.

Згідно історичних відомостей, українці прийняли християнство 988 року підчас панування українського володаря Св. Володимира Великого. Однак відомо, що християнство могло прийти на Україну значно раніше. Про те, звідкіля воно прийшло, є різні припушення. Найбільше розповсюджена думка, що воно прийшло в Україну через болгар з Византії. З християнством прийшов, мовляв, і церковний спів. Ця думка слушна. Спів церковний принесло християнство, але коли саме й звідкіля, ще остаточно не усталено.

Український дослідник В. Щербаківський говорить: "У Крим прийшло християнство і освіта до ґотів, а потім в Амастридську (Таманську) Русь і в Київ". Ґоти з'явились на українській землі в III столітті. Отже може в той час або дещо пізніше й наш нарід довідується про науку Христа та церковний спів. Тож який той спів? Грецький, чи болгаро-грецький? Без сумніву, щодо форми — до чого спричинився незвичний для українців самий текст богослужбових співів — був він грецьким та співний зміст його, беручи в увагу й додатки різних впливів, був український. І сама му-

зична система не була візантійською, а *греко-сирійською,* і може в македоно-слав'янській модифікації та обробці. Про це свідчить те, що Схід мав стародавню музичну систему із зв'язаних тетрахордів, як система Терпандера (645 р. до Христа). Утверджує нас в цьому й те, що подібну систему мають, навіть і в народніх піснях, грузини та вірмени. Це, між іншим, стверджує побічно й думку В. Щербаківського про прихід християнства, бо християнство прийшло в Україну напевно від згаданих народів, чи через їх землі з Сирії й принесло нам невживану у Византії згадувану музичну систему. Цією системою записані наші церковні співи річного кругу в т. зв. Ірмологіону (Ірмолой). Вони донесені до сучасности й виконувалися аж до останньої війни по українських церквах.

Над цією проблемою, як важливим покажчиком своєрідности нашого церковного співу, що має в підставі народню пісню, зупинимося довше, бо той спів безпідставно рахується спільним досягненням України й Москви. Дослідник церковного співу та народньої пісні О. Кошиць довів, що "біля мелодій знаменного напіву (церковного) можна написати мелодії навіть деяких сучасних пісень ... кровна подібність їх просто вражає".

При принятті християнства в українському музичному житті мусів наступити значний перелім. Обрядова пісенна творчість набирає іншого вигляду, переймає багато з досягнень грецької музики, пісня починає втрачати признаки архаїчности.

Під впливом церкви з'являється нова форма релігійної пісні, що в майбутньому виростає в т. зв. канти, псальми, хоч вже й під іншими впливами.

Осередком музичного й взагалі українського культурного життя стає Київо-Печерська Лавра. Її напів (чи розспів) стає для України тим, чим для латинського Заходу григоріянський напів. Як першого творця церковних співів називають монаха Лаври *Степана*. В інших містах розсяглої держави з'являються музики: *Лука, Кирик, Дмитро*. На полі світської музики леґендарні імена творців і виконавців її — Боян, Митус.

Цю добу звичайно називають византійсько - романською чи князівською. Вона мало досліджена та всеж з певністю можна твердити, що вона мала подібні ціхи життя й розвитку, як і на Заході Европи. На цей час припадають початки творення Догматів, які немов заокруглюють увесь церковний спів.

Доба ґотична припадає на роки великого нещастя народу. Тоді обсідали Україну різні кочові народи, відбулась татарська навала. Це той період, коли Україна стала заборолом наступу кочовиків на Европу й дала нагоду їй за своєю спиною розвиватись.

В добу ренесансу (з XIII до XVI ст.) закінчена редакція Догматів та взагалі київського церковного розспіву. Україна входить в тісний контакт з Европою. Починається релігійна боротьба, засновуються Братства та їх школи, які спричинюються до піднесення музичного мистецтва. Початок багатоголосся та творчість з формального боку взорується на досягненнях европейської музики, беручи в основу творів українську народну пісню. В цю добу витискається з ужитку значкове нотове письмо (знам'я) й заводиться "київське знам'я" та п'ятилінійна система. Розвивається багатоголосовість під назвою "партесного" співу, скомпонованого. З'являється цілий ряд композиторів, що пишуть 4-5-6 і навіть 8-ми голосні твори, які виконуються під орудую освічених дириґентів - протопсальтів. 1593 року з'являється великий досяг доби — Супрасльський Ірмолой.

(Кінець буде).

ЩО СИЛЬНІШЕ СВІТИТЬ? ГОРЮЧІ СВІЧКИ НА ЯЛИНЦІ ЧИ КАРІ ОЧЕНЯТА ЦІЄЇ ДІВЧИНКИ? РІЗДВЯНІ ОГНИКИ В ЇЇ ОЧАХ ДЛЯ МАМИ Є НАЙЦІННІЩИМ ДАРУНКОМ НА РІЗДВО

Що Ваша Дитина Хоче Знати

Ви мусіли часто спостерігати задумане личко вашої дитини, коли вона вдивляється в певні явища природи й життя. В очах її вбачаєте низку запитів і пояснень, які вона сама собі ставить і рішає. Не відходьте в таку хвилину від неї, а нахиліться до неї, ввійдіть в її душу, зрозумійте її.

Чи ви провадите часто із вашим найменшим розмови? Пам'ятайте, що події, які для вас є цілковито звичайні, для вашої дитини вони є джерелом певного роду чуда, явищем цілковито фантастичним. Вона має лише поверховне поняття, про те, що її оточує.

— Хто засвічує зорі вночі?

-- Куди вони ранками відходять? Де їхня хата?

-- Хто кладе спати пташечку?

-- Чим пташка вкривається, щоб її було тепло вночі?

Ось перед вами низка щоденних питань, в яких ваша дитина заглублюється, це є те, що вона хоче знати. Але уважайте, ваша дитина не має багато джерел, звідкіля би могла вона отримати відповіді на свої глибші заінтересування.

Отже чому не присвятити трохи часу в цю хвилину і в кожну і ншу, щоб з нею трохи не порозмовляти?

Ви є дуже заняті? Так це правда, але ця справа є далеко більше важливіша, ніж порох за вашим радіо, або книжка, яку ви би хотіли із приємністю перечитати. Якщо ви не здобудете довір'я дитини тепер і не введете в її звичку звертатися до вас за всякими порадами, відповіддями й різними інформаціями, ви не повинні нарікати коли за кілька років вона не віритиме у вас і не потурбується знати вашу думку, коли стане на роздоріжжю якоїсь важливої проблеми.

Ті зорі, які для вас є цілковито звичайним явищем, -- для неї загадкою й таємницею. І ті зорі, які мерехтять крізь її віконечко, будуть настільки більш до неї промовляти і будуть джерелом очарування після вашої спільної розмови про них. Для вас є відомим, що зірки мають якийсь особливий притягаючий чар для кожної дитини, і як легко побороти в дитині почуття страху перед темнотою, даючи її до зрозуміння, звідки походить цей мерехтливий блеск ніччю з небес. Навіть в ті ночі, коли зірка не світить, думка що вона десь там -- "на горі", захована за хмарами, є злагіднюючим почуттям.

Ваша трьохлітня донечка ніколи не змучиться від слухання про те, як зорі появляються над нами щоб бути малими ніжними світлами в той час, коли сонечко є десь інде і сяє ясно іншим малим дітям. Ця сама тема може бути розширена й пояснена більше "по дорослому", коли дитина підростає і вже може схопити поняття дня і ночі та пори року.

Не легковажте собі дитячу душу. Навіть маленькі діти розуміють далеко більше ніж те, що ми їм даємо до зрозуміння.

Коли ваша дитина зацікавлюється назвами днів у тижні, відповідайте її правдиво й докладно, а не відкидайте словами: "Не думай про це сину", або: " Ти ще за маленька, як виростеш, то будеш це розуміти". Якщо вже ваша дитина питається про це, виходить зовсім логічно, що вона є вже настільки велика, щоб могти зацікавитися цим і мати право це хотіти знати.

Птахи, звірі, квіти і, зрештою кожний предмет в хаті й біля хати, -- все це є чудовими темами для денної розмови з дитиною. Але пам'ятайте, ви не даєте лекції дитині і не пробуєте її вчити незнаних складних річей, ви говоріть з нею про речі, якими вона живе і заспокоюєте її природню цікавість до того чужого й притягаючого світа, в якому вона себе знаходить. Якщо ви перебільшено стараєтесь втягнути в кожне ваше оповідання все якісь моралізуючі моменти, дитина скоро помічає цю тенденцію і скоро тратить зацікавлення до ваших розмов.

Вона не хоче лекції, а хоче розмови. Вона хоче знати про те звідки повстає сніг, чому квіти-дзвіночки є сині, а кульбаби є жовті, чим хмарка прикріплена до неба, що вона не впаде.

Задавайте вашій дитині стільки питань, скільки вона вам. Це дає її можливість вживати нові слова і використовувати на практиці те знання, що вона від вас набула. І також це є велика вправа вчитися висловлювати свої власні думки... А найбільше приємно слухати її відповіді, які є здебільшого такі правдиві і такі освіжуючі. Уважайте на складність мови, бо більшість дитячого раннього словника є побудована на словах, почутих від вас.

Подумайте про це все добре!

Жахлива Статистика

Канадійці пропили і прокурили на $941.000.000,00 горілки і тютюну в 1948 році. Порівнати суму $65.000.000,00, яку зужито на навчання в цілій домінії за цей самий рік, то виходить що ми прокурюємо і пропиваємо 15 РАЗІВ БІЛЬШЕ як видаємо на науку!! Канадійці пропили самого лікеру і горілки на $630,000,000,00 або говорячи дослівно "кожний громадянин Канади включно з дітьми, жінками і мущинами витрачує на алькогольні напитки $48.00 річно"! Тут пояснення зайві.

Вище згадану суму перемінімо на міру в ґальонах. В 1948 році Канадійці випили 7.000.000,00 гальонів горілки, 166.000.000,00 гальонів пива і 5.000.000,00 гальонів вина, це все випито в однім році.

В провінції Онтаріо є понад 4.000.000 населення. Це населення протягом фіскального року витратило $225.000.000,00 на алькоголі. Коли поділити цю суму витраченого гроша на населення, то припадає на кожну особу включно з дітьми, жінками і мущинами $56.00 річно на лікер. Але це не все. До цього треба додати судові прецеси, домашні траґедії, розбиті і зруйновані родини, шпиталі, нещасливі випадки, кримінальні злочини і вбійства, лікування, утрата праці, і так можна вичисляти безконечно. Цьому всьому є причиною алькоголь. Велика кількість молоді, як хлопці так і дівчата уживають багато алькоголю, а злочини поповнені молоддю є 80% з причини вживання алькоголю.

Тепер погляньмо на зиски, які мають як уряд так і приватні індустрії продукції алькоголю.

Онтарійський уряд в 1946 році мав $24 міліонів, в 1947 — $26 міліонів, в 1948 — $34 міліонів, а 1949, який ще не закінчився, — поверх $35 міліонів!

Компанія, що виробляє алькоголеві напитки в 1941 році продавала уділи (шери) по 60 центів, сьогодні цей самий уділ коштує $20.00 і запас товарів (стак) цеї компанії перевищив суму 25 міліонів долярів, і всі ці, компанії, що мають ці стаки не заплатили ані одного цента податку з тої кольосальної суми!

Продукувати алькоголеві напитки це шість разів краще, як мати копальню золота. На цю тему можна писати томи книжок, а людського горя, та трагедій ніхто не опише.

Канадійська нація, досить молода і числом мала, бо має не цілих 13 міліонів населення, з того третина малолітні, які не перейшли 16 року життя. Канада має лише 5 міліонів працівників, які в дійсности вдержують нарід.

Податки в Канаді є ДУЖЕ ВИСОКІ. На кожну особу в Канаді припадає $928 річного податку.

Чому аж так багато?

Тому, що на кожний доляр податку відходить 75 до 80 центів на алькоголь — це робить $600 міліонів річної витрати на алькоголь!

Чи ми можемо собі на це позволити?

Які є наші приходи, що ми можемо, як нарід, позволити собі видавати таку колосальну суму грошей на алькоголь?

"Ми маємо гроші". Де ми їх беремо?

1) В році 1948 пшениця вродила на $550 міліонів, рівно на $50 міліонів менше, як сума, яку ми пропили.

2) Канада має добру індустрію, яка дає прибутку $324 міліонів річно і — $275 міліонів пропили.

3) Майнерська продукція копалень принесла $534 міліонів, але щоби вирівняти рахунок за алькоголь, треба додати ще й продукцію оливи, і не багато з того залишиться.

4) Автомобілева і корабельна індустрія перевищає лишень $50 міліонами, а текстильний промисл $60 міліонами те, що витрачаємо на алькоголь.

5) Підсумовуючи це все, приходимо до висновку, що з кожних $5.00, здобутих 15 головними індустріями, $1.00 йде на заплачення алькоголевих напитків.

Чи нам виплатиться працювати і працювати лишень на алькоголь?
Чи ми можемо пити його без периву навіть НЕ виключаючи НЕДІЛІ??!!

Ми українські жінки, наші церкви, організації, товариства і ВСІ провідні і відповідальні люди повинні дізнатися про цю жахливу правду і старатися всіми можливими способами зберегти МОРАЛЬ І ХАРАКТЕР, який є дуже високий в українців. Але в таких обставинах і ми попадаємо в біг того колеса і нас воно може придавити. Тепер, поки ще не пізно, наукою і прикладом поведім завзяту боротьбу із страшним ворогом людства — піятикою!

(З промов, які були виголошені на вічу в Торонто скликаному Провінціональною Радою Жінок Онтаріа 3-го листопада 1949 р., в Месси Гал).

подала

М. Дунець.

Деякі Поради Підчас Вагітности

Кожна жінка, що знаходиться у вагітному стані може в значній мірі полекшити собі ці девять місяців виношування дитини.

Це залежить від волі самої жінки.

Цілий ряд неприємних фізіологічних змін в організмі вагітної жінки можна якщо не усунути, то бодай облегчити і навіть уприємнити.

В цьому часі шкіра тіла або дуже сохне, або навпаки виділюється забагато підшкірного товщу. Тому треба особливо пильно слідкувати за чистотою тіла. Присвятіть яку годину щодня на це. Лице і шию найкраще очищувати за допомогою крему. Потім витертися паперовою хусточкою і намаститися ще раз. Вдруге витерти крем, уживаючи шматок білої вати, вмоченої у холодну воду. Після цієї операції добре відпочити: лягти на ліжкові в такий спосіб, щоб ноги знаходилися вище голови. Для відпочинку досить пятнадцять хвилин. Найзручніше відпочивати по обіді, коли ця жінка найбільше потребує відпочинку після передобідових клопотів у хаті.

Другим важливим моментом є догляд за волоссям. Підчас вагітности корінці волосся часто ослаблюються, і догляд за волоссям потребує більше уваги.

Добре мити волосся раз на тиждень. Після миття добре висушити і укласти в зачіску відповідну до моди, обличчя та особистого смаку. Загально розповсюджена думка, що жінка робиться під час вагітности бридкою і зовнішньо не імпонуючою, є цілковито невірна. Слідкування за своєю зачіскою, обличчям і одягом зобовязує таку жінку так само, як і в звичайні часи, а може ще і в більшій мірі, бо зовнішня підтягнутість поліпшує і настрій жінки. Як відомо, духовий стан вагітної жінки в значній мірі впливає на формування дитини.

Добрий вплив на загальну нервову систему і на зміцнення корінців волосся, має масаж голови. Під час відпочинку, один раз на день, є добре робити легенький масаж, натираючи злегка скроні (пульс), за вухами та верх голови.

Велику ролю відограє одяг.

Одяг мусить бути зручний, але не позбавлений елементів елеґанції. Сукенка не повинна мати богато збірок, навпаки краще цілком прості форми. Довкола шиї добре мати білий ковнірець, або щось іншого, що звертало би на себе увагу і тим самим робило менш помітним саму постать жінки.

Особливе значіння під час вагітности має обув, бо на ноги припадає тепер більший тягар. Черевики треба носити обов'язково зручні, щоб нозі було вигідно, найкраще на низьких обцасах.

Ноги часто болять і напухають, тоді добре робити ножні купелі: намочувати ноги поперемінно, то в теплій, то в літній воді.

Дуже корисні прогульки на свіжому повітрі, але в міру, щоб не перевтомлюватися. Ні в якому разі не вільно підносити, або тягнути щось тяжкого. Також треба остерігатися підносити руки догори, напр. мити вікна або вішати картини, чи білизну. Це все може спричинитися до загублення плоду.

Але легка робота уприємнює час і корисно впливає в цілому на жінку.

А. В.

КАТАР

За останніх п'ять років в медичних, колах зроблено великий поступ щодо вивчення причин катару та способів боротьби з ним.

Дуже велику поміч хворим на пневмонію та інфлуенцу подається тепер новими ліками: пеніціліною та сулфамідами.

Але все ж ці хвороби являють собою велику небезпеку; виявилося, що більше дітей (до чотирнадцяти років) померло від пневмонії та інфлуенци, ніж від усіх інших хвороб разом.

Як твердить доктор Флендерс Данбор, відомий дитячий лікар, дитина скоріше може захворіти на катар, коли вона зденервована, або перевтомлена.

Коли людський, а зокрема дитячий організм є перевтомлений, — сила спротиву, так зв. імунітет організму зменшується і така дитина скоріше захворіє на катар. На жаль ми ще не маємо ліків, які цілковито могли би захоронити від захворування катаром. Але відомо, що нервовий стан людини, страх, журба, гнів — у великій мірі знижують імунітет людського організму і така людина легше може захворіти.

Дуже часто матері не дозволяють своїм дітям бавитися на дворі, боючися, що вони дістануть катар. Але саме ці діти є найбільш загрожені. Відсутність чистого повітря та руху, для дітей необхідного, а також зденервованість через заборону бавитися на дворі з іншими дітьми, спричинюються до ослаблення організму, а через те і збільшується загроза катару. Найкраще добре й тепло одягнути і пускати їх надвір щодня, на одну-дві години, бавитися з іншими дітьми.

Це зміцнить їх здоров'я і загартує проти катару та інших подібних хвороб.

А. В.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

ДОРОГІ ЧЛЕНКИ!

Мені надзвичайно приємно привітати Вас в нашому першому числі "Жіночого Світу" із Різдвяними Святами і Новим Роком!

Христос Раждається! — Славіте Його! Бажаю Вам, дорогі Членки, витривалости такої, як Ви мали до тепер, успіху у Вашій праці і досягнення Вашої мети, яку Ви собі поставили.

Мені тим більше приємно Вас привітати в цьому числі, бо воно є перше і виходить на початку нового відтинку нашої діяльности, після довгої і тяжкої 15-тилітньої праці, яка не пішла на марно і осягнула добрих успіхів.

Я вірю, що з появою "Жіночого Світу", у нас всіх підсилиться ще більше енергія до праці і ми спільно докажемо те, що до тепер нам здалося неможливим. Я вірю, що ми з подвійним запалом розпічнемо Новий Рік й доведемо нашу Організацію Українок Канади до поважної сили й розмірів.

Ніколи не падати духом, а вбачати навіть і в невдачах вихід і науку на будуче. Ніколи не перейматися тяжкими обставинами, як тут в Канаді, так і подіями на землях наших предків — дорогій нам всім Україні. Пам'ятаймо, що на Українських Землях покладає свої голови Українська Повстанча Армія, яка доводить перед світом своїми героїчними вчинками непохитність українського народу в змаганнях до волі. Тому й ми, з запілля Канади, причинімся до тих змагань, так як нам на це обставини дозволяють.

Хай вітає над нами дух патронки нашої організації — незабутньої Ольги Басараб!

А. Тарновецька,
голова Центральної Управи ОУК.

КОРИСНІ ВЕЧІРКИ ВІДДІЛІВ ОУК — ВІННІПЕҐ І СТ. БОНІФАС, МАН.

Початок цих гостинних та корисних вечірок, про які хочу коротко згадати, — дав Відділ ОУК — Ст. Боніфас, Ман.

Вже кілька років членки ОУК Ст. Боніфас, улаштовують свої організаційні сходини дуже обдумано і цікаво. Через брак своєї власної домівки, впродовж кількох років Відділ відбував свої сходини по приватних домах своїх членок. Кожна членка по черзі приготовляла маленьке приняття із чаєм і гостила решту членок Відділу. Спочатку полагоджувалися організаційні справи Відділу, а опісля, підчас гостини, велася жвава та довільна гутірка.

По закінченні гостини членки беруться до ручних робіт, напр. як вишивання, плетення, зашивання, а одна членка на голос щось корисного читає. Всі членки працюють і слухають. Дуже часто Відділ ОУК в Ст. Боніфас запрошував когось із рефератом на актуальні теми.

Подібні сходини відбував також Відділ ОУК у Вінніпеґу, маючи тісний зв'язок із Відділом в Ст. Боніфас. Ці два відділи взаїмно себе запрошували на свої вечірки і спільно, два рази на тиждень, обмірковували свої організаційні справи і взаїмно себе вгощували.

В цьому році, в зв'язку із побудуванням Національних Домів в Ст. Боніфас та у Вінніпеґу, ці вечірки відбуваються вже не по домах членок, але у власній домівці, де часто приходять і посторонні гості, цікавлючись працею Відділів.

Недавно відбувся такий вечір заходом голови Відділу ОУК в Ст. Боніфас — пані О. Стебницької. На цьому вечорі виголосила цікавий реферат пані Г. Шепертицька на оздоровчі теми, з якого всі присутні дуже багато скористали. По цім промовила пані Є. Ситник, яка дала декілька практичних порад щодо пляну праці Відділу.

На наступний тиждень відбувся другий вечір, який улаштувала пані А. Копичанська. На цьому вечорі, по організаційних нарадах, зробила доповідь пані Є. Ситник про укр. життя, а особливо жіночий рух українок по всіх країнах. На обох цих вечірках були присутні членки Відділу ОУК, які жваво брали участь у дискусіях.

У Відділові ОУК у Вінніпеґу, відбувся вечір заходом голови Відділу, пані Н. Ковалишин. На цю вечірку, крім членок місцевого Відділу, прибули членки із Відділу ОУК в Ст. Боніфас. Обговорювалися спільно організаційні справи. На ці теми промовляли: голова Центральної Управи ОУК, пані А. Тарновецька, Є. Ситник, О. Стебницька, Н. Ковалишин та К. Кандиба. Після цього відбулося приняття, яке, як і попередні в Ст. Бонифас було дуже добре приготовлене. Велика кількість різних закусок і страв викликала веселу гутірку, під час якої також обговорювалися і організаційні справи.

В цьому вечорі взяв навіть участь хор МУН, який своїм сміхом і молодечими розмовами збільшив і так приємний настрій всіх присутніх.

Ці три вечори пройшли надзвичайно добре. Обговорено на них багато організаційних справ, нав'язалася ще тісніща співпраця між двома Відділами. Цими вечорами зацікавилося богато новоприїзджих жінок, які виявляють велику охоту вступити в члени ОУК.

Е. Ситник, — реф. преси.

З РІЧНИХ ЗБОРІВ ВІДДІЛІВ ОУК

Вінніпеґ, Ман.

Річні Збори відбулися з початком місяця листопада 1949 р. Вибрано нову Управу Відділу ОУК:

Н .Ковалишин — голова, А. Шеремета — 1. заст. голови, К. Кутна — 2. заст голови, Г. Шепертицька — секретарка, Р. Піуш — скарбничка, О. Семака — членка управи, Е. Ситник — референтка укр. преси, М. Маґера — референтка англ. преси, К. Кушнір, М. Цмоць, Е. Стахів — членки провірної комісії, А. Бас, П. Нагорняк, Н. Нижник, М. Продай — відвідувачки хворих, А. Кінах, К. Коваль, Т. Будзан — господині, А.Кінах, М. Продай — представниці до Червоного Хреста, Г. Шепертицька, П. Веприк — представниці до Комітету Українок Канади.

Содбури, Онт.

Дня 6 грудня 1949 р. відбулися Річні Збори, на яких вибрана слідуюча нова Управа: А. Бідочка — голова, С. Матейко — заступниця голови, Т. Марунчак — секретарка, М. Шилюк — скарбничка, Т. Підзамецька— членка управи, А. Курилів, П. Іваницька, А. Голинська — членки провірної комісії, О. Федак — бібліотекарка, О. Юськів — культурно-освітня референтка, А. Стопак —представниця до Золотого Хреста, Г. Шульга — представниця до Червоного Хреста, М. Янківська, І. Никільчук — господині, А. Стельмащук — ґардеробниця, Г. Шульга — кореспондентка, А. Курилів, Г. Шульга — комітет Рідної Школи.

Поінт Пілі, Онт.

Річні Збори відбулися дня 11 грудня 1949 р., на яких вибрано слідуючу управу: К. Гриневич — голова, А. Бенюк — заступниця голови, А. Клим — секретарка, Т. Мисько — скарбничка, К. Боровська — фінансова секретарка, К. Заворотюк, О. Деревляна — членки контрольної комісії.

Гемілтон, Онт.

Річні Збори вудбулися 11 грудня 1049 р., на яких вибрано слідуючу управу: А. Ольхова — голова, А. Божок — заступниця голови, А. Кравець — секретарка, А. Стахів — скарбничка, П. Гевак — членка управи, Т. Шеремета — господиня, О. Ситник, О. Барило, А. Стихар — членки контрольної комісії, М. Павчук — ґардеробниця.

Геффорд, Саск.

Підчас Річних Зборів, які відбулися в місяці грудні, постановлено залишити ту саму управу на рік 1950., яка була попередньо.

Індіянська дівчина з Йорк Фектори з побережжя Гудсонської Затоки. Вона буде одною з контестанток на королеву футер під час III-річного фестивалю Північних Манітобських Ловців, який відбудеться в лютому ц. р. в Де Па.

РІЗДВЯНІ СТРАВИ

Ці страви, які подані тут нижче, можна використати не тільки на Свят-вечір, але також на Голодну Кутю та Йордан. Взагалі, найкраще, щоб ці страви не виходили з ужитку на протязі цілих Різдвяних Свят, які тягнуться від Святого Вечора до Йордану. (5 січня— 19 січня).

Куття з пшениці

Приготовити: 1 фунт білої пшениці, (обдертої),
2 грнятка маку,
1 горнятко меду правдивого,
1/2 орнятка крашених оріхів.

Намочити пшеницю в теплій воді, оставити її одну годину. Відцідити воду, промити кілька разів в чистій воді, налляти водою холодною (на горня пшениці 2 горнятка води). Під час варення, в разі потреби доливати потрохи горячої води. Час від часу все мішати і варити найменше дві години на слабому вогні поки пшениця не буде цілком мягка. Уважати, щоб вона не розстріскалась!

Змолоти мак на машинці до маку. Як що нема такої, можна вжити і звичайну машинку для мяса, але тоді треба мак перед тим попарити (наляти мак кипячою водою дати постояти 10-15 хвилин і воду зілляти). Змелений мак разом з медом перемішати добре із вареною пшеницею і додати покришені оріхи. Залежно від смаку меду можна дати менше або більше.

Куття з рижу

Приготовити: 1 фунт рижу,
1 горнятко родзинок (сушеного винограду),
1/2 фунта обдерток білих (несолоних) мігдалів (алмонд),
1 1/2 горнятка цукру, (до смаку).

Взяти велику посудину налляти її 3/4 водою, дати закипіти. Коли вода кипить всипати риж і варити 16 хвилин. Потім риж відцідити і ще раз обілляти холодною водою і дати добре воді стікти. Риж має бути дуже розсипчастий.

Обмити горячою водою родзинки кілька разів і змішати їх із рижом.

Попарити мігдалі, перемолоти кілька разів через машинку. Розпустити цукор у 4 горнятках переваренoї води і додати мелені мігдалі щоб створилося т. зв. "мігдалеве молоко". Подавати на стіл окремо, вживати як підливу до куті.

Узвар (традиційний різдвяний компот)

Приготовити: 1/2фунта сушених яблук, — 1 горня цукру,
1/2 фунта сушених грушок — 1 горня цукру,
1/4 фунта сушених синів слив, — 1/2 горнятка цукру
1/4 фунта сушених абрикосів, — 1/2 горнятка
1/4 фунта сушених вишень, — 1/2 горнятка цукру,
1/4 фунта родзинок (сушеного винограду), — 1/2 гортнятка цукру.

В разі потреби можна овочі замінити іншими, але сушеними. Загальна скількість цукру для цих овочів 4 горнятка.

Кожний рід овочів варимо окремо. Овочі кладемо у відповідні посудини, наливаємо малою кількістю води (тільки щоб покрити), всипаємо призначену кількість для кожного овочу цукор і варимо, доливаючи вразі потреби по трохи води. Коли овочі є зварені (увага, на всі овочі в один час є готові), зливаємо до купи і ставимо на одну добу (день і ніч) в холодне місце. (не на лід).

На другий день доливаємо перевареною холодною водою 3-5 горняток, в залежності який міцний узвар хочемо мати і подаємо на стіл.

Борщ різдвяний

Приготовити:
2 середньої велични червоні буряки,
1 велика цибуля,
1 середня морква,
1/2 середньої петрушки, (або 2 гілки целєри),
1 горнятко сухої фасолі,
1/2 головки середньої капусти,
4—5 середньої картоплі,
2 горнятка помідорового соку.
1 фунт річної риби (не морської!),
4—5 столових ложок оливи,
соли до смаку,
перець, лавровий лист (бей лівз) до смаку,
1 ложечка цукру.

Найперше (може бути напередодні) зварити фасолю, щоб вона була цілком мягка і вода майже випарилася. Воду не зливати.

Окремо варити рибу, із перцем, лавровим листком, до смаку посолену, у 2—3 квартах води. Відцідити навар, рибу лишити, щоб вихолола.

Обчистити й накришити на тонкі платки буряки і підсмажити їх на олії, уважати, щоб не пригоріли, але були добре підсмажені. Обчистити й решту огородини, покришити (але не дуже дрібно) і разом з буряками додати до навару з риби. Капусту, картоплю і сік з помідорів ще не давати. Це все має варитися 15 хвилин, тоді додати варену фасолю, накришену капусту і порізані картоплі. Посолити до смаку. Варити ще 15 хвилин поки вся огородина не буде мягка. Тим часом обібрати рибу від кісток і всипати в кипячий борщ, щоб ще поварилася 5 хвилин. На кінець вілляти сік з помідорів і знову варити 5 хвилин. Додати цукор, і до смаку тертий перець. Відставити, дати прохолонути, і подавати найкраще на другий день не підігріваючи.

(Коли хто не любить, можна замість риби дати сушені гриби. Гриби треба перше зварити, намочивши наніч у холодній воді і в тій же воді варити. Цей навар вілляти у воду в якій вариметься огородина, а гриби додати в середині вареня, дрібно покришені. Потрібна скількість грибів 1 горнятко.)

Борщ різдвяний — галицький

Приготовити: 4—5 червоних буряків,
1 велика цибуля,
1 велика морква,
1/2 великої петрушки,
1—2 гілки зеленої целери,
2 горнятка сушених грибів,
3—4 ложки столові оливи,
перцю й соли до смаку,
2—3 ложки оцту.

Накришити буряки і варити їх в 3 квартах води 1 1/2 години—2 години, потім додати решту огородини, покришеної на великі куски, окрім моркви. Моркву. покришити дуже дрібно, підсмажити на олії, щоб була легко бронзова. Додати до решти і варити 1/2 години найменше, аж поки не звариться огородина. Додати навар з грибів. Незабути дати на початку соли і перцю в зернятах.

Гриби намочити наніч у холодній воді, (води не багато), на другий день у тій самій воді варити, поки не зм'якнуть. Воду зцідити для борщу, а гриби дрібно покришити для ушок.

Хто має буряковийл квас, його можна вжити замість навару із буряків. Коли нема, тоді треба додати оцту до смаку, щоб було легко киславе. Це все перецідити.

Ушки

Окремо замісити трохи тіста, як на вареники. Розкачати тонко, викроїти малі палянички, гриби варені порізати на дрібно, накладати по трохи в палянички і зліплювати як на вареники. Потім зліпити роги до купи і варити окремо як вареники.

Подавати на стіл до горячого борщу, накладаючи по декілька в тарілку.

ІНДИК

В Канаді існує звичай, що на Різдвяний обід має бути індик або курка. Тому хочемо порадити нашим читачкам, як найкраще спекти індика.

Індика треба добре обчистити, щоб не лишалося ніякого пір'я, відрізати шию та хвіст. Добре вимити зверху і всередині холодною водою, витерти чистим рушником і злегка посолити. Крила витягнути наверх хребта аж до шиї і там звязати. Середину індика наповнити обережно начинкою та зашити отвір. Ноги звязати. Індика найкраще пекти в мілкій бляшці. Шкіру натерти розтопленим товщем, зверху також накрити індика тоненькою білою шматою, яку намочено у товщі.

Під час печення, час від часу, поливати індика товщем, який топиться з нього у бляшку, щоб шкіра індика під час печення не висихала.

Начинка до індика:

Приготовити:

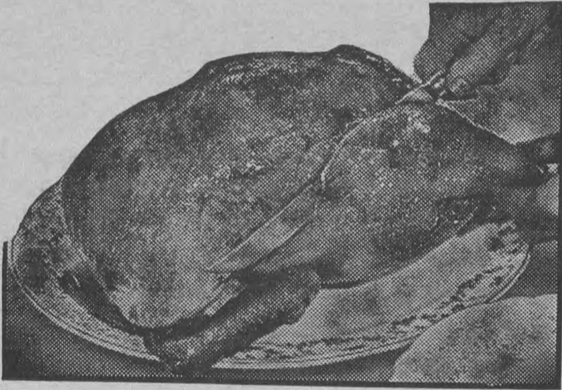
2 боханці хліба з обрізаною шкуринкою,
1 1/2 горнятка розтопленого масла,
1 горнятко петрушки, посіченої на дрібно,
2 ложечки соли,
1/2ложечки перцю.

Приготовити хліб, додати масло, петрушку, сіль і перець, легенько все пеермішати. Начиняти 12-ти фунтового індика.

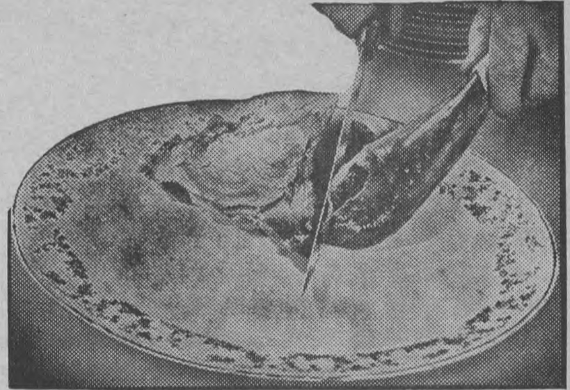
, Час печення. Пекти індика відповідно до ваги як подано нижче:

Вага індика з начинкою	Час печення (приблизний)	Температура в Ф⁰
8—10 фунтів	3 —3½ год.	325⁰
10—14 фунтів	3½—4 год.	325⁰
14—18 фунтів	4 —4½ год.	300⁰
18—20 фунтів	4½—6 год.	300⁰

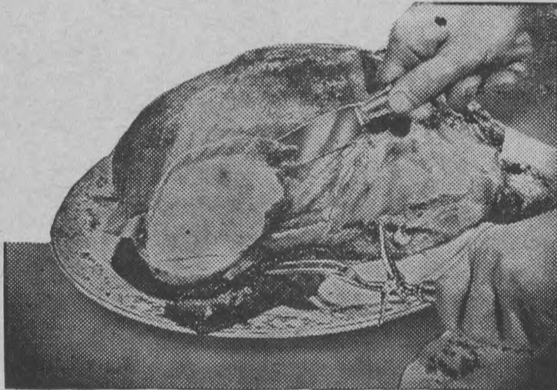
Як Зручно Порізати Індика

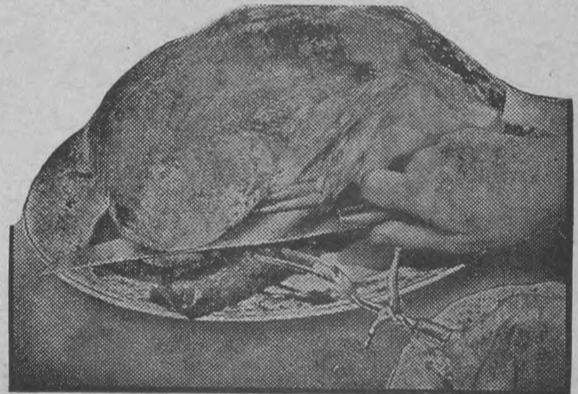
1. Помістити ножа між стегном і тулубом і різати в напрямку до суглобу. Стегно відділити натискаючи на нього в напряку від тулубу, придержуючи вилку.

2. Потім зразу відділити від стегна чорне м'ясо, що легко вдається, коли індик є добре зварений або спечений.

3. Вколоти вилку між ребрами біля хребта і розрізати біля крила впоперек тулубу до грудної кістки. Крило відділити, натискаючи на нього в напрямку від тулубу.

4. Різати м'ясо напрямком в низ рівними платками, починаючи приблизно в половині грудники.

ДО НАШИХ ЧИТАЧОК

Редакція "Жіночого Світу" має на меті заснувати у журналі спеціяльний відділ під заголовком "Крій та шиття".

Щоб цей відділ був цікавий і корисний — просимо шановних читачок присилати нам свої побажання, що саме Вас цікавило би.

Чи є бажаний цілий курс крою та шиття, чи можливо не варто повторювати для більшости з Вас вже відомі речі. Чи не краще подавати в окремих розділах "Крою та шиття" лише той одяг, що має значіння у ближчому сезоні і безпосередньо Вас цікавить. Що до дитячих річей, — для немовлят і для дітей шкільного віку, — також цікаво мати Ваші побажання.

Просимо надсилати листи на адресу редакції.

ПІДТРИМУЙТЕ

"ЖІНОЧИЙ СВІТ" СЛОВОМ І ДІЛОМ. СТАВАЙТЕ В РЯДИ СПІВРОБІТНИКІВ Й ПРИЄДНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК 1. СІЧЕНЬ 1950 Ч. 1.

Видається Організацією Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

Пошт. скринька 3093, Вінніпеґ, Ман.

Редаґує Редакційна Колеґія.

Відповідальна редакторка А. ВАХ.

Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу редакції:

Пошт. скринька 3039, Вінніпеґ, Ман.

Друком "Нового Шляху"
209 Джервіс Аве., Вінніпеґ, Ман.

ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $ .25

ПЕРЕДПЛАТА НА РІК — $2.50

WOMAN'S WORLD

VOL. I. JANUARY 1950 No. 1.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada

Box 3093, Winnipeg, Man.

Edited by Editorial Committee

Correspondence and subscriptions should be addressed to

"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

Printed by the New Pathway,
209 Jarvis Ave., Winnipeg, Man.

SINGLE COPY 25c.

SUBSCRIPTION PRICE $2.50

ЗМІСТ

Стор.

Вступне слово (англ.) ... 2
На переломі століття ... 3
Н. С.: Події в світі ... 5
Е. Ситник: Моя перша коляда в Канаді в 1938 р. ... 6
Проф. **О. Кошиць:** На Новий Рік ... 7
Богдан Лепкий: На Святий Вечір ... 8
Н.: Зима ... 8
Ілля Киріяк: Святий Вечір ... 9
Ніна Гаркушенко: "Христос Раждається" ... 10
Ірена Вільде: Злочин д-ра Комарівського ... 11
Ненси Гаджес ... 12
"СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ" ... 13—16
- Любі діти! ... 13
- **Н. М.:** Дід Мороз ... 13
- **Л. Полтава:** Золоті сережечки ... 14
- **Р. Завадович:** Забув ... 15
- **Іван Франко:** Лисичка і Рак ... 16
- Зайчик на морозі ... 16
- На дозвіллі ... 16

Д-р **П. Маценко:** Із української музичної культури ... 17

Стор.

Що ваша дитина хоче знати ... 19
М. Дунець: Жахлива статистика ... 20
А. В.: Деякі поради підчас вагітности ... 21
А. В.: Катар ... 21
ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК ... 22
А. Тарновецька: Слово до Членок ОУК ... 22
Е. Ситник: Корисні вечірки Відділів ОУК, Вінніпеґ і Ст. Боніфас, Ман. ... 22
З річних Зборів Відділів ОУК ... 23
Різдвяні страви ... 24
Індик ... 25
Як зручно порізати індика ... 26
До наших читаток ... 26
Зміст ... 27

Ілюстрації в "Соняшному промені" виконав М. Михалевич до текстів: "Золоті сережечки", "Забув", "Лисичка і Рак" та С. Лучинська до тексту: "Дід Мороз".

СВІДОМА УКРАЇНСЬКА ЖІНКО - ЧИТАЙ ТА ПОШИРЮЙ СВОЮ ПРЕСУ!

Цю карточку заповніть і вишліть на адресу, зазначену нижче:

"Woman's World"
P.O. Box 3093,
Winnipeg, Man.

В залученні посилаю квоту $ _ _ _ _ _ _ _, яку прошу зачислити на рахунок моєї передплати.

Імя і призвище _

Точна адреса _

Адресу і призвище треба писати точно і виразно, найкраще друкованими літерами. Гроші найбезпечніше посилати поштовими нотами /Постал Нот/, або поштовими переказами /Мані Ордер/.

Чи Ваша сусідка або знайома має "Жіночий Світ"? Якщо ні, то подайте нам їхні імена й адреси, а ми вишлемо оказові числа.

1. _

2. _

3. _

4. _

Ціна одного числа $00.25, а передплата на рік $2.50.